

SZILÁGY SOMLYÓ

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 16 K, fél évre 8 K, negyedévre 4 K.
Egyes szám ára 40 fillér.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR.

Társszerkesztő:

B. JÓZSA GYULA.

Hivatalos hirdetések díja fél hasábig 30 korona.

Nyiltér soronként 2 korona.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Vérkeringése

az országnak a forgalom s mennél gazdagabb, sűrűbb a vérerek hálózata: a vasuti szervezet, annál biztosabban táplálja és erősíti az egyes részeket, annál egészségesebb és életképebb lesz az egész állami test.

Ma mindennek megállapítása csak tiszta elmélet. Mert a gyakorlatban attól, hogy a vasuthálózat az ország vérkeringését szolgálja, igen távol vagyunk. A szénhiány miatt különösen sokat szenved a mi vidékünk s a mi városunk.

Szilágysomlyó forgalma ilyen kétségbeesett helyzetben még sohasem volt, mint ezen a kezdődő télen. Teljesen elvagyunk zárva nemcsak a világtól, hanem a közeli városoktól is, amelyek felé pedig személyforgalmunk és áruforgalmunk irányított. Vasuti személyközlekedésünk teljesen szünetel. Áruforgalmunk nevetségesen csekély és kereskedőink a legnagyobb erőfeszítéssel és fáradsággal utánajárással tudnak csak áruhoz jutni. Zilahtól elvagyunk vágyva. Nagykároly, Nagyvárad mind csak kocsin megközelíthető városok. És a fuvardíjak kezdenek elviselhetetlenek lenni. Vigan virágzik ezen a téren az uzsora. Nagyon súlyosbítja a helyzetet az is, hogy postaforgalmunk teljesen bizonytalan és illuzórius. Néha egy hét is beletelik, hogy postát kap Szilágysomlyó, ami pedig már igazán középkori állapot. Ha szénhiány van s nem járhatnak a vonatok, akkor legalább kétféle irányban kellene a hatóságoknak intézkedniük: 1) Törjék le a fuvaruzsorát, hogy a közlekedési lehetőségek valamiképpen javuljanak. 2) Rendezék és szabályozzák a postakocsi-járatokat, hogy az üzleti élet, a jogkereső közönség legalább a legsürgősebb levélváltástól ne legyen elzárva.

Más feladat aztán az, hogy a vasuti hálózatunkon mindenképpen segíteni kell. Nyomorúságos helyzetünknek nemcsak a szénhiány, hanem gyatra vasuthálózatunk az oka. Szilágysomlyót, amint a viszonyok engedik, be kell valami nagyobb vasutvonal szférájába kapcsolni.

A vasuthálózat fejlesztésének egy pilanatra sem szabadna megállania és ezért szomorúan, aggódva konstatáljuk, hogy Erdélyben új vasutvonalak létesítéséről körülbelül egy esztendő óta egy szó sem esett. Három legsürgősebb vasutvonal, a tordai, a szilágysági és mezősegyesi, megépítésének tervei már évek óta ott fekszenek az illetékes tényezők előtt s a leghatározottabban eldöntött, hogy nyomban a háború befejezése után megkezdik a vonalak felépítését.

Erdélyben s itt vármegyénkben is ezrével tengődnek a munkanélküliek, a vasutépítéshez szükséges vas, fa és kőanyag ugyancsak Erdélyből kitermelhető és rendelkezésre áll s amit itt nem gyártanak, az faresten ellenében külföldről behozható. Miért hallgatnak tehát olyan tervek megvalósításáról, amelyek már minden retortán túlestek s mint teljesen kiforrott programok, azonnal fogantatba vehetők.

Ha a vasutvonalak kiépítésének és helyrehozásának munkálatait megkezdjük, a mi tart az építkezés, foglalkoztatják a munkanélkülieket és ezzel megjavítanak az általános megélhetés színvonalát s ha az új vonalrészek üzembe jönnek, mindenütt új fejlődési lehetőségek, új munkaalkalmak teremnek. Mert az egészséges vérkeringés eloszlatja a testrészek körtüneteit, ha ellenben megáll a vér körfutása, magáll a szivverés is vele.

A román kormányzótanács tanügyi programja.

A kolozsvári kormányzótanács kultusz-rezsortja nemrég adta ki a középiskolákra vonatkozó új tantervet. E rendelet sorsáról dr. Chibu Onisor kultuszállamtitkár a következő nyilatkozatot adta le:

— A reform teljes egészében csupán román nyelvű egyházi és állami, valamint csekély módosításokkal az ujonnan létesített magyar nyelvű állami iskolákra vonatkozik. A magyar felekezeti iskoláktól csak azt követeljük, hogy a tanterv jelentősebb pontjait tartsák be. Eszerint tanítanok kell a román nyelvet, földrajzot és nemzeti történelmet. Ezek szerint minden egyháznak jogában áll tantervünk főbb intencióinak tekintetbe vételével saját oktatási terve szerint tanítania. A magyar nyelv és irodalom tanításán kívül a kormányzótanács hajlandó többek között a magyar nemzeti történelem tanítását is megengedni, azonban más formában és mértékben, mint eddig.

Mi ragaszkodunk ahhoz, hogy legkésőbb a második télvéle kezdetéig már a mi tantervünk szerint tanítsanak. A tanítás ellenőrzésére pedig csakhamar ki fogjuk küldeni biztosainkat az egyházi iskolákhoz.

— Ami az egyházak ügyeit illeti, a görög kath. és görög kel. egyházakon kívül a többi egyházakkal szemben még nem gyakoroljuk az állam jogait, vallási ügyekben közöttünk eddig semmiféle kapcsolat nem volt. A püspököktől sem kívá-

nunk hűségesköt a békeszerződés aláírásáig.

— A magyar irodalmi és közművelődési egyesületek továbbra is szabadon működhetnek.

— Egyetemünkön a magyar nyelv és irodalom számára két tanszéket tervezünk, míg a többi idegen irodalomnak csak egy tanszéke van. A magyar irodalmi tanárok ajánlására a budapesti egyetemet fogjuk felkérni. Erre azonban valószínűleg csak a jövő tanévben fog sor kerülni.

Karácsonyi háziipari vásár.

A karácsonyt várják a kicsinyek. Hogy mit fog hozni a Jézuska?! Sőt a nagycsákák is. Vasuti közlekedésünk hetek óta nincs s így üzleteinkben alig van áru, hogy a kis kedveseinket a megszokott karácsonyi ajándékokban, melyeket ők úgy várnak, részesíthessük s nekik boldog napokat szerezhessünk. Mükedvelő lányaink és ifjaink összeálltak, hogy e hiányról gondoskodjanak s elővették minden tudásukat, hogy az iparművészet terén előállítsák a kicsinyek karácsonyi ajándékait. A megindított eszme sok követőre talált s már is sok szép tárgy van készen, melyek alkalmasak a karácsonyfa terebélyes ágai alatt való elhelyezésre. Ezek a jó anyagok serényen munkálkodnak napokon át, hogy szépet, csinosat és e mellett — nem vásári — de művészileg kidolgozott dolgokat állítsanak elő. Ezeket kiállítják a Krasznamegyei takarékpénztár földszintes boltjában december 15-től 23-án bezárólag naponta délelőtt 10-től 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Ez idő alatt a tárgyak megismerhetők. Szabott árak lesznek. A tiszta jövedelemből a rendezőség aránylagos százalékot juttat jótékony célra, mert nemes célja e háromság: a kisdetekről való szellemi gondoskodás, a jótékony és az iparművészet gyakorlása, általánosítása. Már is szép tárgyakat láthattunk az egyes „mükedvelő műhelyekben.” Oly szépeket is, melyek a legelőkelőbb budapesti, bécsi, vagy nürnbergi híres játékgárak műhelyeinek produktumai-val méltán versenyezhetnek. Annyival is inkább, mert jószívű és tehetséges mükedvelőink nem „gyári” árukat teremtettek, hanem egyes darabonként a lehetőleg tökéletest, finomat, találékonyt, izlést és praktikust. — Ugy reméljük, hogy minden egyes darab vevőt fog találni. Sőt — a kilátásba helyezett mennyiségből ítélve, — azt mondhatjuk, hogy elég sem lesz a karácsonyra.

Fenntartjuk a „műkedvelők karácsonyi iparművészeti bazárjának kiállításáról” való véleményünk nyilvánítását annak berekesztéséig. Csak annyit mondhatunk előre, hogy az eddigi szorgalmas munkák, a szép tárgyak arra mutatnak, hogy nagy kár volna, ha az az iparművészeti szorgalmas működés a „karácsony”-nyal megszűnnék. A város és vidék közönsége fogja megadni a bírálatot arra, hogy e szép művészet továbbra is fennálljon és fejlődjék, sőt gyáriparrá magasuljon. Egyelőre ennyit!

B—s.

KÜLÖNFÉLÉK.

Őszi elégia.

Szobámban pompás, bús virágok,
Nem száll itt soha lepke rájuk,
Nem vidítja fel napsugár se
Parányi lényük, csak az este
Hoz bús énjüknek csöpp vigaszt:
Visszaálmódva a tavaszt.
Ilyenkor csak a déli pálma
Marad az egyhangú magányba.
Rózsailat árad széjjel,
S fájdalommal, vágygálgat, kéjjel
Küldi csókját egy a másnak:
Tubarózsa a chrisantnak.

Kint a természet ölében
Is ilyen szép minden épen.
Mért is mondják elmúlásnak?
Mikor oly szép pompa támad
Őszi hervadás nyomában,
A falevél haldoklásban.

Hideg lesz, ha száli az alkony,
Dér csapódik le a tájon,
Októberi éjszakákon
Hűvösebb az őszi álom.
Nem száll már a kakukmadár,
Kietlenebb erdő s határ.
Szár az levél zizzen, zörren,
Sivító szél fű gyötrőn.
Lázos lesz az őszi éjjel,
Nem vidít fel szép regékkal.
Mert hiába szép a hajnal,
Dérütötte fehér angyal.
Bús enyészet napsugárban
Halotthalvány nyoszolyában.

Hogyha látnád szép chrisántom
Társidat az őszi tájon!
Imitt-amott egy-egy kóró,
S elhervadt a napraforgó.
Mig a repkény öröközölden
Virul még a deli tölgyen,
Addig a nagy tölgy s cser ága
Sárgult levelét lerázza.
Sárgult levélpergamentek,
Szelek szárnyán tovakelnek.

Megfagynál künn szép chrisántom!
Jobb neked az én szobámon,
Hol a pálma és a rózsza,
Szomorúságod megossza.
Ablakomon néha mégis
Betéved a napsugár is.
Majd ha a tél beköszöntött,
Hozok nektek szép fagyöngyöt.
Tavasszal ha nyit a jácint
S karsu tulipán virágzik,
Ásott, puha föld vár rátok
Meg-meglocsol a gazdátok.
Rátok mosolyg majd a hajnal,
Harmatos, enyhe tavasszal.

V. Balás Pál.

— A magyar béke delegáció Párisban. Bécsi jelentés szerint a magyar béke delegáció elindult Párisba. A béke delegáció elnökségét gróf Apponyi Albert vállalta el.

— Az új román kormány. Bukaresti jelentések szerint az új román kormány névsora a következő: Vajda-Vojvoda Sándor elnök és külügy. Avarescu tábornok belügy, Vlăd Aurél pénzügy és ideiglenes ipari- és kereskedelmi miniszter, Bontescu Viktor az államjavak minisztere, Popovici Miklós közmunkaügy, Goga Oktavian kultuszminiszter, Peliván igazságügy, Rascanu hadügyminiszter. Tárcanélküli miniszterek: Pop Cs. István, Incelutz, Halipa és Cantacuzeno, aki a békekonzferencia delegátusa is lesz. — Az „Adverul” írja: Amint veget ér a miniszterválság, Maniu Gyula Kolozsvárra utazik s elfoglalja ismét a kormányzótanács elnökségét. A kormányzótanács megszüntetése után a nemzeti párt elnöke vezetni fogja Erdély közigazgatását az új igazgatóságok élén, amelyeket a kormányzótanács helyett alakítanak meg.

— Tizenegy óra — záróra. Pislea rendőrkapitányának új rendelete jelent meg a záróráról. A rendelet Szilágysomlyó városában a zárórát 11 órában állapítja meg. A vendéglők, korcsmák, italmérések háromnegyed 11 órakor zárni tartoznak. Akit 11 óra után a rendőrségi őrző lát még az utcán találni, az őrszobába kíséri, ott őrizetbe veszi reggelig és a kihágási büntetést azután rójják ki reá.

— Műkedvelői előadás. A szilágysomlyói kereskedő ifjak, magán- és köztisztviselők december hó 27-én, karácsony harmadnapján, a városi szegényalap javára, táncos egybekötött színelőadást rendeznek. Színpad kerül Follinus Aurél 3 felvonásos népszínműve, „Szeget szeggel.” A próbák már nagyban folynak. Előre is felhívjuk a közönség figyelmét ez érdekesnek ígérkező előadásra.

— Bucsú. Debrecenbe való elköltözködésünk alkalmából a körülmények miatt nem tudtunk személyesen bucsút mondani kedves jó ismerőseinknek és barátainknak. Ez uton mondunk hát hálás köszönetet mindazon szeretetért, melyet oly sok alkalommal barátaink és ismerőseink részéről tapasztalni szerencsénk volt. Kérjük, tartsanak meg emlékképet, mint a hogy mi is mindig hiven és szeretettel gondolunk vissza ide a Magura tájára. Isten legyen velünk! Szilágysomlyó, 1919. december 5. Dr. Veverán György és családja.

— A karácsonyi háziipari kiállításra szánt munkák szombat délelőtt 10 órakor a Krasznaymezei takarékpénztár épületének boltosorán lévő helyiségébe behozandók. A rendezőség.

— Hosszu szünet a zilahi Wesselényi-kollégiumban. A Wesselényi-kollégiumban és a vele kapcsolatos iskolákban hosszú szén-szünetet adnak a tanulóknak. A szünet december 13-án veszi kezdetét és február 16-án végződik. Tekintettel arra, hogy ez iskolákban a tanítás már szeptember elején megkezdődött és június végéig fog tartani, az iskolai év tartama a rendezésnél alig lesz rövidebb.

— Eljegyzés. Lichtenstein Böske Doh és Szilági Jakab Szilagybagos, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Nem számol fel az Osztrák Magyar bank. Az Osztrák-Magyar banknak, mint már megirtuk, lejár a szabadalma az év végén, de az osztrák békefeltételek értelmében is ki kellene mondani a felszámolást. Így tehát 1920. január elsején az új államokban már csak saját nemzeti jegybankjuk működhetne. Magyarország részéről azonban minden egyébtől eltekintve, technikai akadályok miatt sem lehet szó az önálló jegybank jövő évre való felállításáról. Ezért nyomban, amint Papp Elek alkormányzó a kormányzóit székelt elfoglalja, megindul a tárgyalás a szabadalom meghosszabbítása iránt, amihez az ántánt hozzájárulása szükséges. É, maga az ántánt sincs abban a helyzetben, hogy a felszámoláshoz fogjon, mert még nem alakította meg a jóváételi bizottságot. Így hát az ántánt hozzájárulása is kétségtelen.

— Szerkesztői üzenet. P. I. B. „Te Hozzá” cím alatt írt két szakasznyi sorai eljutottak Mi Hozzá; de nyomdánkban nincs olyan szíve, hogy a sorokat hasábjainkon rögzítve bocsáthassuk Ő Hozzá és — főként a Nagyvilág-Hoz.

Francia leckéket

elvállal

Dr. Bölöni Györgyné.

Ügyvédi irodámat

Szilágysomlyóról Debrecenbe, Teleki-utca 81. szám alá helyeztem át.

Dr. Veverán György.

Vásárhelyi Gyula géplakatos

különbéle rendszerű gőzgépek, motorok, továbbá mindenféle rendszerű írógép, varrógép, pénztári kassza, keletsajtó, mechanikai és fizikai műszerek, dinamók, elektro motorok, villamos csengők évi jó karban tartását elvállalja. — Műhely: a Közgazdasági Bank épületében Szilágysomlyón.

Hirdetések

A „Szilágysomlyó” részére jutányos áron vétetnek fel.

Könyvnyomdánkban

egy-két középosztályt végzett fiú, vagy polgárit végzett leány tanulónak azonnal felvétetik.

Viszketegséget, sömört, rüht legbiztosabban elmulasztja a dr. Fleisch-féle

„Skaboform”-kenőcs

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti peccés dr. Fleisch-félét kérjünk. — Próbátégely 4 korona. Nagy tégely 6 korona. Családi adag 15 korona.

Kapható a gyógyszerárakban, vagy direkt a készítőnél rendelhető: Dr. FLEISCH E. „Korona” gyógyszerárakban Győr.

Vételnél a „Skaboform” védjegyre ügyeljünk!

41—